

HỒ SƠ TÁC PHẨM DỰ THI
LIÊN HOAN PHÁT THANH TOÀN QUỐC LẦN THỨ XVI - 2024

1. Tác phẩm

- Tên tác phẩm: TỪ ALO ĐẾN ZALO
- Thể loại: Phóng sự
- Thời lượng: 13 phút 47 giây
- Tít kỳ 1: thời gian từ 0 phút đến 6 phút 59 giây
- Tít kỳ 2: thời gian từ 6 phút 59 giây đến 13 phút 47 giây
- Thời gian phát sóng: 20/3/2024

2. Tác giả:

- Tên tác giả, nhóm tác giả: Nguyễn Thị Thu Hằng- Lê Mai Hương
- Đơn vị công tác: Đài Phát thanh- Truyền hình Vĩnh Phúc
- Địa chỉ đơn vị: Số 2- Kim Ngọc- Ngô Quyền - Vĩnh yên- Vĩnh Phúc
- Điện thoại liên hệ: 0963.984.229
- Email: ducna20072011@gmail.com

3. Nhóm cùng thể hiện tác phẩm:

- Thể hiện: Đức Quang- Thu Hằng
- Tổ chức sản xuất: Nguyễn Mạnh Tuấn
- Kỹ thuật viên: Anh Quang

4. Thông tin trên bằng khen:

- Tên tác phẩm: TỪ ALO ĐẾN ZALO
- Tên tác giả, nhóm tác giả: Nguyễn Thị Thu Hằng- Lê Mai Hương

XÁC NHẬN THỦ TRƯỞNG ĐƠN VỊ

(Ký tên, đóng dấu)



PHÓ GIÁM ĐỐC

Nguyễn Mạnh Tuấn

Clip

Giọng nữ : Đất nước chuyển mình - nông thôn đổi mới

Băng : *-Nông thôn mới đẹp quá, bê tông khắp mọi nơi, đi thích thật*

-Hủ tục bây giờ ở bản mình cũng bớt rồi

Giọng nữ : Những đổi thay bắt nguồn từ chính sách đúng và những con người dám làm, dám khác biệt

Băng : *-Khi được bầu làm người có uy tín, mình nghĩ ngay đến việc phải ứng dụng công nghệ như zalo để thông tin đến bà con.*

- Đồng bào dân tộc thiểu số chúng tôi ngày xưa rất nhiều hủ tục, nó làm tổn kém đến kinh tế của đồng bào dân tộc.

Giọng nam : Họ đang viết nên câu chuyện về những người uy tín trong cộng đồng thời đại 4.0.

Dẫn: Thừa quý thánh giả !

Tam Đảo là huyện có đồng đồng bào dân tộc thiểu số sinh sống nhất của tỉnh với 9/9 xã, thị trấn, nhiều nhất là ở 2 xã Minh Quang và Đạo Trù. Trong chương trình Phát thanh hôm nay chúng tôi xin gửi đến quý thánh giả về những người uy tín tiêu biểu trên địa bàn tỉnh Vĩnh Phúc - họ đã đóng góp một phần công sức của mình xây dựng nông thôn mới, bằng việc áp dụng công nghệ để vận động nhân dân, xóa bỏ hủ tục lạc hậu và gìn giữ nét văn hóa cổ truyền của các dân tộc nơi đây.

Bài 1: TỪ ALO ĐẾN ZALO

(Âm thanh cuộc họp)

Bốn năm về trước, trong một cuộc họp kéo dài 2 tiếng ở thôn Cây Thông, xã Minh Quang, huyện Tam Đảo, đại diện gần 100 hộ dân đã thống nhất bầu anh Lê Ngọc Hồng giữ chức danh: Người có uy tín trong thôn. Hồng năm đó bước sang tuổi 35. Ông Lâm Văn Quang người cao tuổi trong thôn cho biết, trong lịch sử ở đây chưa ai nắm giữ vị trí này ở độ tuổi dưới 40.

Băng ông Lâm Văn Quang: *Chúng tôi lựa chọn anh Hồng là người có uy tín trong thôn vì chúng tôi nhận định lớp trẻ có năng lực, có trình độ, sẽ đưa người dân tộc Sán Dìu chúng tôi theo kịp dưới xuôi.*

Thôn Cây Thông có gần 100 hộ dân và tất cả đều là đồng bào dân tộc Sán Dìu. Sinh ra và lớn lên chúng kiến cảnh bà con trong thôn hàng ngày vào rừng kiếm củi, trẻ con thì không được đến trường vì đường xá đi lại quá khó khăn. Anh Hồng nhớ lại, khi cái bụng chưa no, cái đầu còn ít chữ thì trộm cắp cũng xảy ra thường xuyên.

Băng anh Hồng: *Sau khi nhận chức trách trong thôn thì cũng gặp rất nhiều khó khăn, đến bây giờ thì tình hình trong thôn cũng ổn định và đời sống nhân dân cũng đảm bảo không khó khăn như trước. Là người con dân tộc Sán Dìu trong thôn tôi mong muốn là cuộc sống của thôn Cây Thông phát triển.*

Hơn 100 mái nhà thôn Cây Thông sống quây quần quanh khu vực lõi của Vườn Quốc gia Tam Đảo, để vào được thôn phải đi qua rất nhiều con suối gập ghềnh. Ngày đó loa truyền thanh trong thôn được mắc ở ngay trên cây bàng đầu làng. Ông Lâm Văn Quang nhớ lại chiếc loa truyền thanh đã đi cùng với cuộc đời bao con người, bao thế hệ ở thôn Cây Thông.

Băng ông Lâm Văn Quang: *Trước kia tuyên truyền bằng loa truyền thanh có lúc điện chập chờn lúc nghe được lúc không, dân cư ở xa đi lại rất khó khăn.*

Vậy là, khi được bầu là người có uy tín trong thôn, việc đầu tiên anh Hồng nghĩ đến là lập nhóm Zalo để tuyên truyền các chủ trương chính sách của Đảng, Nhà nước đến người dân trong thôn.

(Tiếng động nên anh Hồng nói: Bây giờ công nghệ Internet rất là cao mình phải sát sao và tuyên truyền cho bà con nhân dân được biết)

Đối với địa bàn vùng núi, nhóm zalo đã phát huy tốt công dụng trong việc rút ngắn con đường truyền tin. Theo lời chị Nguyễn Thị Lý - cán bộ văn hóa xã, thôn Cây Thông là thôn đầu tiên trong xã có nhóm Zalo chung.

Băng chị Lý: *Nếu xã có đưa tin tức nào về thì chỉ trong vòng 5 phút là đã thấy đồng chí đẩy lên nhóm của thôn rồi đấy ạ.*

Những ngày đầu, không phải ai trong thôn cũng mặn mà với việc tham gia nhóm. Người trẻ có điện thoại thông minh thì thường đi làm xa. Người ở thôn thì chủ yếu là học sinh và người cao tuổi. Anh Hồng không nản chí, gặp ai trong thôn anh cũng nhắc “tham gia vào nhóm zalo nhé”. Vậy là, người già nhắc người trẻ tạo tài khoản để vào nhóm của thôn. Nơi đây trở thành diễn đàn để mọi người cùng trao đổi thông tin mang tính xây dựng.

Băng anh Hồng : *Dựa vào nhóm ấy chúng tôi cũng tuyên truyền và chia sẻ những ứng dụng, những lối sống, cách phát triển để đưa bà con đi lên và dựa vào nhóm zalo chúng tôi cũng chia sẻ những cách làm hay, tích cực đến với thôn, đến với bà con nhân dân trong thôn.*

Cây bàng ở đầu làng vẫn còn đó, chiếc loa thôn có nối điện vẫn phát tiếng khi có thông báo của xã, của thôn. Thế nhưng, người dân thôn Cây Thông như ông Lâm Văn Quang đã có thể đón nhận tin tức nhanh hơn cả chỉ với chiếc điện thoại.

Băng ông Quang: *Qua công nghệ thông tin bằng zalo rất hay có bất cứ chương trình gì anh Hồng zalo lên chúng tôi nắm được hết chúng tôi rất phát khởi.*

Nếu zalo là nơi diễn ra các cuộc họp online thì thôn Cây Thông chưa có nhà văn hóa cộng đồng để tổ chức họp trực tiếp. Từ năm 2023 anh Hồng bắt tay vào việc tuyên truyền vận động bà con tham gia hiến đất để xây dựng nhà văn hóa. Ban lãnh đạo thôn đến từng nhà gặp gỡ bà con.

Tiếng động nèn:

- *Hôm nay ban đầu ngành đến nhà bác Nguyễn Văn Quang vận động gia đình để đóng góp để xây dựng nhà văn hóa*

Trò chuyện bằng tiếng của đồng bào dân tộc Sán Diu...

Anh Quang: Nhất trí với ban đầu ngành bố trí, sắp xếp để xây dựng nhà văn hóa... tôi rất phấn khởi

- *Thay mặt ban đầu ngành cảm ơn ông đã hiến đất để xây dựng công trình...*

Sau gần một năm vận động, đến nay 900m² đất đã được bà con hiến tặng để xây dựng nhà văn hóa. Mảnh đất ở vị trí giữa làng đang chờ ngày những người con thôn Cây Thông cùng góp công, góp của, xây dựng mái nhà chung. Ông Lâm Thanh Bình - người dân trong thôn chia sẻ:

Băng ông Bình : *Anh Hồng đây là rất có uy tín, mai mốt chúng tôi có cơ sở để họp hành.*

Theo lời anh Hồng, dự kiến nhà văn hóa sẽ được khởi công vào cuối năm nay. Đó là niềm tin của người dân vào chính sách đường lối chung của Đảng và vai trò của người đứng đầu thôn. Điều mà già làng Lâm Văn Quang mừng nhất là không còn cảnh sáng sáng cánh đàn ông trong thôn vác rìu, vác dao vào rừng chặt cây lấy gỗ nữa, ai phát hiện sẽ thông báo vào nhóm zalo.

Băng ông Lâm Văn Quang: *Ngày xưa rất khó khăn, lúc ấy chỉ mong đủ gạo cho các cháu ăn thôi, bây giờ ăn ngon mặc đẹp rồi. Chúng tôi rất tin tưởng vào chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước*

Anh Hồng hiện đang đảm nhận cả 3 chức vụ: Bí thư chi bộ, kiêm trưởng thôn và là người có uy tín trong đồng bào dân tộc thiểu số. Đi quanh làng, chỉ tay về phía các ngôi nhà đang xây mới, kiên cố khang trang hơn, anh như đang vui

chung niềm vui nhà mới với họ. Anh Lê Ngọc Hồng cho biết, thôn Cây Thông đang trong lộ trình xây dựng nông thôn mới, vì vậy, việc đưa thông tin kịp thời chính xác đến nhân dân cũng là cách nâng cao dân trí, để người dân không bị muộn, “bị dối” thông tin./.

(Nhạc cắt)

Dẫn: Quý thánh giả thân mến!

Nếu như anh Lê Ngọc Hồng là người uy tín trẻ tuổi, ứng dụng công nghệ 4.0 trong việc thông tin, tuyên truyền đường lối chính sách của Đảng, Nhà nước, góp sức trẻ xây dựng nông thôn mới, thì ở xã Đại Đình huyện Tam Đảo cách Thôn Cây Thông khoảng 20 cây số, có ông Trần Ánh Sáng - người Uy tín lâu năm tại tổ dân phố Đền Thông cũng đã góp phần xóa bỏ hủ tục lạc hậu, xây dựng nông thôn thực sự mới và đáng sống hơn.

Bài 2: NGƯỜI XÓA BÓNG TỐI HỦ TỤC XÃ ĐẠI ĐÌNH

(Âm thanh Hát soọng cô - âm thanh đồng quê)

Điệu hát Soọng- cô của người Sán Dìu thường được vang lên những lúc nông nhàn, hoặc đám cưới, giao duyên.

(Nổi lên vài câu hát rồi hạ dần xuống)

Ông Hồ Văn Hải người dân thôn Đền Thông cho biết, ở cái tuổi “tri thiên mệnh”, ông đã đi qua những năm tháng hủ tục và chứng kiến sự đổi thay của đất này. Điệu hát Soọng - cô vui thật đấy nhưng cũng có lúc buồn da diết khi các hủ tục ma chay, cưới hỏi, bủa vây bao cuộc đời, bao thế hệ.

Bằng ông Hồ Văn Hải: *Tính từ hôm vào đám ăn ròng rã 3 ngày liền, lợn phải chuẩn bị 7,8 mươi cân đến 1 tạ, 5-10 đồng bạc trắng, rồi nhà gái lấy 1 con trâu hoặc bò. Lo cho đám cưới thì có anh em họ hàng giúp xong lại lo trả nợ.*

Đám cưới hơn 20 năm trước của ông Hải cũng vậy. Xong đám cưới, vợ chồng ông không vui nổi bởi khoản nợ phải vài năm mới trả hết. Bao cô dâu chú rể đã từng trở thành con nợ do chính quan niệm, tập tục lạc hậu tạo nên. Họ muốn thay đổi nhưng chưa ai dám làm và chẳng biết bắt đầu từ đâu.

(Nhạc Sán Dìu)

Thôn Đền Thông có 300 hộ dân nằm xen kẽ trong khu lõi của vùng núi Tây Thiên. Cũng như bao vùng dân tộc thiểu số khác, trưởng thôn, già làng và người có uy tín là những người có tiếng nói trong cộng đồng dân cư. Ông Trần Ánh Sáng

nối tiếp nghề bốc thuốc gia truyền của gia đình. Công việc giúp ông có cơ hội đi đây đó, biết đến cái mới, tiếp cận những điều hay. Có gì chưa thông tỏ, ông Sáng lên mạng Internet tìm hiểu. Rồi ông Sáng được bầu là người có uy tín trong thôn ở tuổi ngũ tuần “Cái nghèo sinh ra từ hủ tục. Hủ tục thì đã quá lạc hậu” - ông nhấn mạnh từng từ.

Băng ông Sáng: *Chúng tôi lúc còn trẻ, Cưới ngày trước chúng tôi thủ tục rườm rà lắm từ lễ nghi phải có mấy con gà thiến này, phải gánh lợn sang họ nhà gái, phải có người làm mối cho 2 đôi lấy nhau, tôi thấy là hủ tục ấy quá là lạc hậu.*

Nghĩ thì dễ nhưng làm mới khó. Ông cũng từng loay hoay nghĩ cách cần phải thay đổi bắt đầu từ đâu. “Nhất định phải có kết quả thì người dân mới làm theo bởi đồng bào chỉ tin vào hành động” - ông kể. Vậy là ông quyết thay đổi từ chính gia đình mình.

Băng ông Sáng: *Để đồng bào dân tộc thiểu số người ta hiểu được thì mình phải thực hiện trước trong gia đình mình đã “Tiền trị gia, hậu mới trị quốc” vận động gia đình nhà mình rồi anh, em, con, cháu thực hiện đúng cái nếp sống văn minh đã thì mình mới nói được người ta”.Bây giờ là phong tục tập quán văn minh bây giờ thôi*

Với phương châm “mưa dầm thấm lâu” ông Sáng kiên trì vận động bà con thấy được hệ quả của hủ tục chính là đói nghèo, nợ nần. Ông lấy dẫn chứng từ các bài viết trên báo đài liên quan đến hủ tục để minh chứng cho những điều mình nói. Ông Nguyễn Văn Lợi - Bí thư chi bộ Tổ dân phố Đền Thông gọi ông Sáng là “người cải cách” của thôn.

Băng ông Lợi: *Bác Sáng đóng góp rất lớn trong việc cải cách, xóa bớt một số hủ tục trong việc cưới, việc ma chay. Tôi đánh giá bác Sáng là người có uy tín, rất có tầm nhìn và có ảnh hưởng đến người dân tộc thiểu số ở tổ dân phố Đền Thông nói riêng và trên địa bàn xã Đại Đình nói chung.*

(Nền điệu hát Soong cô)

Từ thôn Đền Thông mở rộng ra trong xã Đại Đình, những đôi trẻ cưới nhau đã có thể giảm bớt tập tục. Năm 2019 chị Lê Thị Hai kết hôn cùng anh Lưu Ngọc Vị. Ngày vui của anh chị được tổ chức âm cúng, không còn lễ bằng gà, lợn hay trâu bò, không còn ăn uống rong rã nhiều ngày liên tục. “Ông Sáng bảo nên làm vậy thì chúng tôi làm theo thôi” - chị Hai nhớ lại câu chuyện của 5 năm trước.

Băng chị Hai: *Tôi được bố mẹ kể lại ngày xưa bố mẹ tôi cưới nợ nần rất là nhiều, thịt trâu, thịt bò, đối với chúng tôi nó là nỗi ám ảnh. Đến thời đám cưới tôi chỉ gói gọn trọng 1-2 ngày thôi, chúng tôi học hỏi ở những người có uy tín rất*

nhieu, họ vận động chúng tôi sống lành mạnh hơn, giờ cuộc sống văn minh hơn khi những hủ tục ngày xưa được xóa bỏ, em cảm thấy rất là hạnh phúc.

Cả thôn Đền Thờng bây giờ không còn hộ nghèo, không còn những đám ma, đám cưới kéo dài nhiều ngày. Nghèo vì nợ sau đám cưới đã trở thành dĩ vãng. Đúng như tên ông, ông Sáng đã bước ra khỏi bóng tối của hủ tục để mang lại cuộc sống mới cho người dân bằng việc đám làm, đám thay đổi. Điệu hát Soọng-cô đã được vang lên ở những đám cưới theo lối văn minh hơn./.

(Nổi tiếng hát Soọng cô)

Quý thánh giả thân mến!

Ngày nay, những cán bộ cấp thôn, cấp xã đã tận dụng công nghệ để tiếp cận thông tin mới và áp dụng sáng tạo vào hoàn cảnh của địa phương. Dù là phương thức kết nối nào đến người dân (alo hay zalo) thì tâm huyết, sự tận tụy công hiến và tinh thần dám làm, dám đổi mới vẫn là nguyên nhân căn bản để cán bộ thuyết phục được nhân dân. Họ đã tạo ra những đổi thay lớn trong cuộc sống của đồng bào dân tộc./.